Tsiviilõiguse valdkonnas jätkuvad ELi õiguse kohaselt need pooleliolevaid menetlused, mis on algatatud enne üleminekuperioodi lõppu. Vastastikusel kokkuleppel Ühendkuningriigiga hoiab e-õiguskeskkonna portaal Ühendkuningriigiga seotud asjakohast teavet oma portaalis kuni 2024. aasta lõpuni.

Euroopa maksekäsk

Inglismaa ja Wales

1 Maksekäsumenetluse olemasolu

Täielikult Inglismaa- ja Walesi-siseste juhtumite puhuks konkreetset maksekäsumenetlust kehtestatud ei ole, vaid on olemas menetlus, mille käigus võidakse hageja hagi rahuldada tagaseljaotsusega. ELi-siseste piiriüleste vaidluste korral saab kasutada Euroopa maksekäsumenetlust.

1.1 Menetluse kohaldamisala

Tagaseljamenetlus on Inglismaa ja Walesi tavaliste tsiviilkohtumenetluste osa. Kui hageja esitab nõude (vt teabeleht „Kuidas toimida? – Inglismaa ja Wales“), peaks kostja sellele vastama 14 päeva jooksul pärast nõudevormi kättetoimetamist. Kui kostja jätab nõudele vastamata, võib hageja taotleda kohtult tagaseljaotsuse tegemist (st kostja kohustamist tasuma nõutud summat, sest kostja ei ole nõudele vastanud). Hageja peaks seda tegema võimalikult kiiresti pärast 14 päeva möödumist. Seni kui kohtult ei ole taotletud tagaseljaotsuse tegemist, saab kostja siiski nõudele vastata. Kui kohus saab kostja vastuse enne hageja taotlust, on vastus esimuslik, isegi kui see on esitatud hilinenult.

Kui hageja ei taotle tagaseljaotsust kuue kuu jooksul pärast kostja vastuse esitamise tähtaja lõppu, siis menetlus peatatakse ja ainus toiming, mida hageja saab teha, on taotleda kohtunikult menetluse jätkamist.

1.1.1 Milliste nõuete puhul võib seda kohaldada (nt ainult rahaliste, lepinguliste vm nõuete puhul)?

Tagaseljaotsuse saab Inglismaa ja Walesi tsiviilkohtutes teha peaaegu igat liiki kohtuasjade puhul. Need ei piirdu rahaliste ja lepinguliste nõuetega. Kui see ei ole kohtureeglistikuga (tsiviilkohtumenetluse reeglistik (Civil Procedure Rules)) sõnaselgelt välistatud, võib hageja tagaseljaotsust taotleda mis tahes Inglismaa ja Walesi tsiviilkohtuasjas, välja arvatud kauba üleandmise nõude puhul, kui lepingut reguleerib 1974. aasta tarbijakrediidi seadus (Consumer Credit Act 1974).

Tagaseljaotsuse saamiseks peab hageja esitama tõendid selle kohta, et ta on järginud menetlusnõudeid, ja samas ka selle kohta, et kostja ei ole neid menetlusnõudeid järginud.

Erandjuhul võimaldab tsiviilkohtumenetluse reeglistiku 8. osa kasutada nõude puhul alternatiivset toimingut, kui hageja taotleb kohtu otsust küsimuses, millega tõenäoliselt ei kaasne sisulist faktivaidlust, või kui see toiming on konkreetses menetluses lubatud. Sellistel asjaoludel ei saa tagaseljaotsust teha.

1.1.2 Kas nõude väärtusele on kehtestatud ülemmäär?

Nõude suurusele ei ole ülemmäära kehtestatud.

1.1.3 Kas kõnealuse menetluse kasutamine on vabatahtlik või kohustuslik?

Nagu eespool mainitud, on tagaseljamenetlus tavalise tsiviilkohtumenetluse osa. Tegemist ei ole eraldi menetlusega nagu paljudes teistes liikmesriikides. Menetluse kasutamine on vabatahtlik selles mõttes, et tagaseljaotsust ei tehta automaatselt, kui kostja jätab nõudele asjakohase tähtaja jooksul vastamata. See tähtaeg on selgelt märgitud kostjale kätte toimetataval nõudevormil. Tagaseljaotsuse saamiseks peab hageja esitama kas tagaseljaotsuse tegemise taotluse või avalduse. Teise võimalusena võib hageja otsustada nõude sissenõudmist mitte jätkata.

1.1.4 Kas kõnealust menetlust saab kasutada ka siis, kui kostja elab mõnes muus liikmesriigis või kolmandas riigis?

Eri liikmesriikide ettevõtjate või isikute vahelisi vaidlusi reguleerivad eri õigusaktid, millest kõige olulisem on nõukogu määrus (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (Brüsseli määrus).

Kehtestatud on Euroopa maksekäsumenetlus, mis teeb võlausaldajatele vaidlustamata (st omaks võetud) rahaliste võlgade sissenõudmise Euroopa Liidu siseste piiriüleste juhtumite puhul lihtsamaks. See menetlus on kehtivate menetluste kõrval vabatahtlik.

1.2 Pädev kohus

Tagaseljaotsust on võimalik saada nii krahvkonnakohtult (County Court) kui ka kõrgelt kohtult (High Court). Hageja peaks seda taotlema kohtult, kellele ta oma nõude esitas. See kohus saab seejärel kontrollida, ega kostja ei ole esitanud kättetoimetamise kinnitust või oma vastust ning kas nende dokumentide esitamise tähtaeg on möödunud.

Menetluse puhul järgitakse Inglismaa ja Walesi kohtute üldisi kohtualluvuse eeskirju (vt teabeleht „Kohtualluvus“). Lühidalt öeldes, kui nõude summa on väiksem kui 100 000 Inglise naela (isikukahju puhul väiksem kui 50 000 Inglise naela), tuleks see esitada krahvkonnakohtule, välja arvatud juhul, kui hagejale soovitatakse teisiti. Kuni 10 000 Inglise naela suuruseid nõudeid saab krahvkonnakohtus lahendada väiksemate nõuete menetluses, mis on lihtne ja mitteametlik viis vaidluste lahendamiseks ning toimub sageli ilma juristi abita. Üle 100 000 Inglise naela suuruse nõude puhul saab tagaseljaotsuse teha nii kõrge kohus kui ka krahvkonnakohus. Pädeva kohtu määrab ära asja laad ja keerukus.

Lisateavet nendes kohtutes tagaseljaotsuste tegemisel järgitavate menetlusnormide kohta saab justiitsministeeriumi veebisaidilt.

1.3 Vorminõuded

Lisaks eespool loetletud nõuetele, st hageja peab olema järginud nõude esitamisel ettenähtud menetlusi ja kostja peab olema jätnud nõudele ettenähtud aja jooksul vastamata, olenevad tagaseljaotsuse saamise vorminõuded nõude liigist.

Kui nõue on esitatud kindlaksmääratud summa kohta, peab hageja üldjuhul üksnes esitama tagaseljaotsuse tegemise taotluse. Selliseid taotlusi menetlevad tavaliselt kohtu haldustöötajad, mitte kohtunik. Sellistel juhtudel kontrollivad kohtutöötajad, ega kostja ei ole esitanud kättetoimetamise kinnitust või vastust, kas asjakohased tähtajad on möödunud ja kas hageja on esitanud kohtule vajalikud tõendid.

Kui nõue on esitatud kindlaksmääramata summa kohta, peab hageja esitama kohtule avalduse. Sellisel juhul menetleb asja kohtunik, kes otsustab, kas on vaja korraldada kohtuistung ja mida peab hageja esitama, et aidata kohtunikul otsustada, kui suurele rahasummale hagejal on õigus – nt millised tõendid tuleks esitada.

1.3.1 Kas tüüpvormi kasutamine on kohustuslik? (Kui on, siis kust selle vormi saab?)

Tüüpvormi kasutamine on mõlemat liiki nõuete puhul kohustuslik.

Kui nõue on esitatud kindlaksmääratud summa kohta ja kohus on nõudevormi kinnitanud, saadab kohus hagejale vormi N205A „Nõude teade (kindlaksmääratud summa)“. See vorm sisaldab osa, mille hageja peab täitma ja kohtule tagastama, et taotleda tagaseljaotsust juhul, kui kostja ei vasta nõudele ettenähtud aja jooksul. Vormil on esitatud juhtnöörid selle kohta, kuidas vormi täita.
Hageja peaks enne vormi täitmist hoolikalt järele mõtlema, kuidas ta soovib, et kostja võlgnetava summa tasuks. Hageja võib soovida, et raha makstaks kohe, kuid raha saamise tõenäosus võib olla suurem, kui kostjal lubatakse maksta osade kaupa teatava ajavahemiku jooksul. See sõltub kostja olukorrast.
Kui hageja kasutas alguses oma nõude esitamiseks teenust Money Claim Online, võib tagaseljaotsuse tegemise taotluse kohtule esitada interneti teel.
Kui nõue on esitatud kindlaksmääramata summa kohta, on hageja saanud kohtult pärast nõudevormi kinnitamist vormi N205B „Nõude teade (kindlaksmääramata summa)“. See vorm sisaldab ka osa, kus hageja võib taotleda, et kohus otsustaks, et kostja on nõude eest vastutav. Kohus otsustab, kui suure summa kostja peaks maksma. Seda nimetatakse sellise kohtuotsuse tegemiseks, millega kohus otsustab summa suuruse (*judgment for an amount to be decided by the court*).
Teatavat liiki asjade puhul tuleb esitada taotlus, et kohtunik otsustaks, kas saab teha tagaseljaotsuse. Need hõlmavad kohtuasju, kus nõue toimetatakse kostjale kätte teises riigis, või kohtuasju, mille puhul on kostjaks riik, monarh või isik või organ, kellel on tsiviilkohtulik immuniteet. Taotlus on vajalik ka juhul, kui nõue on esitatud lapse või patsiendi vastu või kui tegemist on kahju hüvitamise nõudega, mille on esitanud üks abikaasa teise vastu. Sellistel juhtudel tuleks kasutada vormi N244 („Taotlus“).
Paljud kohtuvormid, sealhulgas N244, on kättesaadavad justiitsministeeriumi veebisaidil. Kõiki vorme on võimalik saada igast Inglismaa ja Walesi tsiviilkohtust.

1.3.2 Kas advokaadi kaasamine on kohustuslik?

Nagu mis tahes liiki kohtuasjade puhul, ei ole nõutav, et isik küsiks juristilt nõu või laseks tal end esindada. Kui nõude summa on suurem kui 5000 Inglise naela ja eriti kui nõue hõlmab keerulisi küsimusi, on üldjuhul siiski soovitatav küsida nõu õigusnõustajalt. Lisateavet õigusliku esindaja kasutamise otstarbekuse kohta saab teabelehelt „Kohtuasja algatamine“.

1.3.3 Kui üksikasjalikult tuleb nõuet põhjendada?

Kuna tagaseljaotsuse tegemise taotluse või avalduse menetlemine on Inglismaal ja Walesis tavalise tsiviilkohtumenetluse osa, peab hageja esitama nõude tavalisel viisil (vt teabeleht „Kohtuasja algatamine“). Üldiselt peab nõudevorm sisaldama poolte andmeid, nõude lühikokkuvõtet ning võimaluse korral nõutavat rahasummat ja märget selle kohta, kas eeldatavalt tagasi saadav summa kuulub ühte järgmisesse vahemikku:
kuni 10 000 Inglise naela;
suurem kui 10 000 Inglise naela, kuid alla 25 000 Inglise naela;
suurem kui 25 000 Inglise naela.
Isikliku vara või isikukahjuga seotud nõuete puhul peaks hageja märkima, kas ta loodab saada hüvitist:
kuni 1000 Inglise naela,
üle 1000 Inglise naela.
Kui hageja ei oska nõude suurust kindlaks määrata, peaks ta märkima, et ei oska öelda, kui suurt hüvitist ta soovib saada. Vorm sisaldab nii hagejale kui ka kostjale mõeldud juhtnööre.

1.3.4 Kas vaidlusaluse nõude kohta tuleb esitada kirjalikke tõendeid? Kui jah, siis millised dokumendid on tõendina vastuvõetavad?

Lisaks nõudevormile peaks hageja esitama nõude kohta järgmised üksikasjad:
asjaolude lühikirjeldus;
(vajaduse korral) märge selle kohta, et hageja soovib teatavat liiki kahju hüvitamist;
üksikasjad nõutava viivise kohta;
mis tahes muud asjaomast liiki nõude puhul nõutavad asjaolud, nagu on sätestatud kohtueeskirjades.
Kui tagaseljaotsuse saavad teha kohtutöötajad, peavad nad olema veendunud, et nõude üksikasjad on kostjale kätte toimetatud, et kostja ei ole nõudele asjakohase tähtaja jooksul vastanud ning et kostja ei ole nõuet rahuldanud.
Kui need tingimused on täidetud, teevad kohtutöötajad hageja jaoks kohtuotsuse, millega määratakse kostja jaoks kindlaks, kui palju ta peab maksma, millal ta peab maksma, ja aadress, kuhu raha tuleks saata. Kohtuotsuse ärakiri edastatakse hagejale ja kostjale.
Kui eespool nimetatud otsuse peab tegema kohtunik, võib ta juhul, kui nõue on esitatud kindlaksmääramata summa kohta, otsustada, kas tuleb korraldada kohtuistung või on vaja täiendavaid tõendeid. Seda nimetatakse juhtnööride andmiseks. Kui kohtunik on oma otsuse teinud, saadetakse hagejale ja kostjale kohtumäärus. Kohtunik võib anda juhtnööre kas nõude suunamiseks väiksemate nõuete menetlusse või näha nõude arutamiseks ette kohtuistungi.
Kohtuistungil annab kohtunik üksikasjalikumaid juhtnööre näiteks dokumentide ja tõendite kohta, mida ta vajab, et teha summa kohta lõplik otsus, või otsustab ära summa, mille kostja peab tasuma, kui tegemist on lihtsa vaidlusega, mis ei vaja pikka arutamist.
Edasised toimingud olenevad kahjuhüvitise tõenäolisest suurusest, sellest, kas kostja tõenäoliselt vaidlustab kahjuhüvitise summa, ning sellest, kas kohtuniku arvates sisaldavad kohtuistungil kasutada olevad dokumendid piisavalt tõendeid lõpliku otsuse tegemiseks.
Kohtunik ei kasuta lõpliku otsuse tegemiseks tavaliselt kohtuistungit, välja arvatud juhul, kui kohtule esitatud kirjalikud tõendid saadeti kostjale vähemalt kolm päeva enne kohtuistungi kavandatud toimumisaega.
Pärast kohtuistungit koostavad kohtutöötajad kohtuniku otsuse kohta määruse. Ärakirjad saadetakse hagejale ja kostjale.
Lisaks eeltoodule peab kohus juhul, kui kostja ei ela Inglismaal ega Walesis, asjakohaste rahvusvaheliste kokkulepete jms alusel veenduma, et ta on pädev nõuet arutama ja selle kohta otsust tegema, et ühelgi teisel kohtul ei ole ainupädevust ning et nõue on korrakohaselt kätte toimetatud.

1.4 Taotluse rahuldamata jätmine

Kohus jätab tagaseljaotsuse taotluse või avalduse rahuldamata, kui hageja ei ole järginud kohtueeskirju. Näiteks ei tee kohus tagaseljaotsust juhul, kui nõudevormis esitatud andmed ei ole kooskõlas või nõudevormi kättetoimetamine ei ole toimunud kooskõlas tsiviilkohtumenetluse reeglistikuga. Kohus jätab tagaseljaotsuse taotluse rahuldamata ka juhul, kui hageja ei esita kohtu veenmiseks vajalikke tõendeid (vt eespool). Kui need menetlusnõuded on täidetud, oleneb kohtupoolne tagaseljaotsuse tegemise eelne nõude põhjendatuse uurimine (nagu mainitud eespool) sellest, kas nõue on esitatud kindlaksmääratud summa kohta või mitte või kas see kuulub sellist liiki nõuete hulka, mida saab avalduse alusel menetleda üksnes kohtunik (vt punkt 1.3).

1.5 Edasikaebamine

Kui kohus keeldub tagaseljaotsuse tegemisest, on põhjuseks üksnes see, et hageja ei ole veennud kohut, et ta on järginud ette nähtud menetlusi. Hageja ei saa seda otsust edasi kaevata. Kui kohus keeldub tagaseljaotsust tegemast, võib hageja tavaliselt alustada kogu protsessi uuesti, toimetades kostjale kätte uue nõudevormi kooskõlas tsiviilkohtumenetluse reeglistikus sätestatud menetluste ja nõuetega.
Alusetult tehtud tagaseljaotsust saab kohus kostja taotlusel muuta või tühistada. Tagaseljaotsuse muutmiseks (nt summa vähendamiseks, kui osa võlast tasuti enne kohtuotsuse tegemist) või tühistamiseks võib esitada kaja.
Kui hagejal on põhjust uskuda, et nõude üksikasjad ei jõudnud enne tagaseljaotsuse tegemist kostjani, on ta kohustatud taotlema kohtult tema kasuks tehtud tagaseljaotsuse tühistamist.

1.6 Vastuväide

Tagaseljamenetlust saab kasutada üksnes siis, kui kostja jätab nõudele vastamata või ei võta seda ettenähtud aja jooksul omaks (vt eespool). Kui kostja esitab nõudele vastuse, menetletakse nõuet tavalise hagiasjana.

Kui kostja soovib tehtud tagaseljaotsuse tühistamist või muutmist, peab ta esitama kohtule viivitamata kaja kohtuotsuse tühistamiseks või muutmiseks. Kohus võib tagaseljaotsust muuta või selle tühistada, kui ta leiab, et selleks on mõjuv põhjus või et kostjal on reaalne väljavaade end edukalt kaitsta.

1.7 Vastuväite esitamise tagajärjed

Kui kostja vastab nõudele ettenähtud aja jooksul, menetletakse nõuet tavalise hagiasjana, nagu on kirjeldatud teabelehel „Kohtuasja algatamine“.

Kuna tagaseljaotsuse süsteem on tavalise tsiviilkohtumenetluse osa, siis asja üleandmist Inglismaal ja Walesis ei kohaldata. Kui tagaseljaotsus kaja rahuldamise tulemusel tühistatakse, võib asja menetlemine siiski uuesti alata või kostja võib saada võimaluse nõudele vastata. Kohtunik määrab kindlaks edasised toimingud kohtuasja asjaolusid arvesse võttes.

1.8 Vastuväite esitamata jätmise tagajärjed

Tagaseljamenetlust saab kasutada üksnes juhul, kui kostja jätab nõudele vastamata või ei võta seda ettenähtud aja jooksul omaks. Alles siis saab hageja esitada tagaseljaotsuse tegemise taotluse või avalduse.

1.8.1 Mida tuleb teha, et saada täitmisele pööratav kohtulahend?

Tagaseljaotsus on otsus, mille hageja saab kostja suhtes täitmisele pöörata. Korda, mida tuleb selle otsuse saamiseks järgida, on kirjeldatud punktis 1.3.4.

1.8.2 Kas kõnealune kohtulahend on lõplik või on kostjal veel võimalik lahend edasi kaevata?

Nagu eespool kirjeldatud, võib kostja taotleda kohtult tagaseljaotsuse muutmist või tühistamist (st tingimuste muutmist või otsuse täielikku tühistamist). Tegemist ei ole edasikaebuse kui sellisega, sest seda menetleb sama kohus, kes oleks arutanud algset kohtuasja, kui kostja oleks nõudele vastanud. Kohus võib tagaseljaotsust muuta või selle tühistada, kui ta leiab, et teatavaid menetlusnõudeid on rikutud või et kostjal on reaalne väljavaade end edukalt kaitsta, või kui selleks on mõjuv põhjus.

Kumbki pool võib tagaseljaotsuse tühistamise või tühistamisest keeldumise otsuse edasi kaevata, kui selleks on saadud luba kas otsuse teinud kohtult või apellatsioonikohtult.

Seotud lingid

Justiitsiministeerium

Kohtute aadressid

Viimati uuendatud: 17/08/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.